

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Notitia Congregationum Et Tribunalium Curiæ Romanæ

Plettenberg, Hunold

Hildesii, 1693

Cap. XXIV. De Congregatione Fabricæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63032](#)

722 De Congregatione Fabricæ
natis fieri solet. De Luca Rel. Rom. Cur.
disc. 21.

CAPUT XXIV.

De S. Congregatione Fabri- cæ, ejusque Tribunalis.

1. Julius II. concessit gratias iis, qui conferunt ad structuram templi S. Petri, & constituit Commissarios, qui eleemosynas colligerent.
2. Quorum facultates auxit Leo X.
3. Clemens VII. eas temperavit & instituit Collegium 60. virorum pro curanda fabrica.
4. Cui amplias concessit facultates & privilegia.
5. Judicis causarum Fabricæ ampla facultas.
6. Ab eo appellatio solum datur ad Collegium.
7. Aliæ facultates Judicis & Collegii.
8. Præsidens Collegii est Archi-Presbyter sancti Petri.
9. Præter ordinarios Officiales instituit Clemens VIII. Congregationem Cardinalium; ideo duæ sunt Congregationes Fabricæ major & minor.
10. & 11. Quod sit Officium congregationis.
12. In utraque Congregatione tractantur contentiose, & æconomica.

13. &

- Cur. 13. & 14. Contentiosa quo ordine tractentur.
15. Congregatio non attendit præceptum Testa-
toris.

I

UT Principis Apostolorum Basilica Va-
ticana in Urbe , quæ ob vetusta-
rem reparacione indigebat, restauraretur,
& in ampliorem augustioremque for-
mam dilateretur , concessit Julius II.
Const. 24. Liquebat iis qui pro Basilicæ hu-
jus Structura eleemosynas aut operam
offerrent , de thesauro Ecclesiæ faculta-
tes, gratias , donaque spiritualia. Eum
in finem constituit Commissarios diver-
sis in locis , qui piorum eleemosynas ,
& oblationes colligerent ; Nimirum Hie-
ronymum Torniellum Ordinis Minorum
citra Montes in viginti quinque Provin-
ciis , cui demortuo postmodum subro-
gatus est Franciscus Zano , quo pari-
ter vita functo post alios quosdam mi-
norii cum potestate delectos Timo-
theum Lucensem , & Alphonsum Ma-
tritensem ejusdem Ordinis succelsisse tra-
dit Wadingus tom. 8. Annal.

2. Horum Commissariorum , qui Vi-
carii titulum gerebant , facultates am-
pliavit

724. *De Congregatione Fabricæ.*

pliavit deinde Leo X, ut exequi quoque possent pia & incerta legata, seu dispositiones fidelium. & ex iis partem ad inchoatam à Julio Basilicam promovendam applicare. l. 3. *Diplomat. Leonis* & l. 1. & 2. *Diplom. Secretorum Sadoleti apud Pallav.* l. 1. *Hist. c. 3.*

3. Verum Clemens VII, temperando concessas à Prædecessoribus suis Vicariis illis seu Commissariis facultates, instituit Collegium 60. Virorum Curialium ex quacumque Natione, qui ejusdem Fabricæ curam & administrationem habeant, quibus plurimas dedit facultates & Privilegia. *Const. 3. Admonet.*

4. Nam in primis hoc Collegium, omninoque in eo personas eximit ab omni jurisdictione & potestate cuiuscunq; sit dignitatis & Officii, sibique soli subjicit. Deinde facultatem eidem concedit deputandi Judicem, & cognitionem causarum interesse hujus Fabricæ concernentium; Asservandi omnes eleemosynas, oblationes & donationes operi istius Fabricæ impendendas; Cum debitoribus Fabricæ transigendi, Collectoresque ad exigenda legata deputandi, & pecunias inde collectas in Fabricam exponendi.

5. Porro

5. Porro prædicti Judicis causarum Fabricæ facultas erat amplissima cum consilio peritorum causas quascunque huic pertinentes cognoscendi , ac debitores eujuscunque essent Dignitatis , gradus vel Conditionis præsentes in curia manu regia absque tela judiciaria, etiam singulis diebus , & tempore quarumcumque Feriarum , non tamen ad DEI honorem indictarum , etiam absente Pontifice & Sede vacante citandi & judicandi ; Nec non contra Capitula , Collegia , Communitates & Universitates detinentes personas , res & bona ad dictam Fabricam spectantia , si ea non restituerint, per censuras & pœnas Ecclesiasticas , ac alia opportuna juris remedia procedendi.

6. A sententia dicti Judicis ad ipsum summummodo Collegium dabatur appellatio , & ut statuit Pius V. unica tantum. Mandata vero illius à quocumque executioni danda erant , & nullatenus impediri debebant, sicuti nec impediente erant nec occultandæ dispositiones in favorem Ecclesiæ factæ.

7. Ad hæc duæ sententiæ conformes constituunt rem judicatam pro hac Fabrica, ut statuit Pius V. *Const. 95.* qui etiam

726 *De Congregatione Fabricæ.*

etiam *Const* 98. facultatem concessit revidendi, ac rescindendi quascunque bonorum Ecclesiasticorum alienationes malefactas, & aliquam ex iis partem fructuum Fabricæ applicandi, cum ampla facultate hujusmodi causas cognoscendi, ac etiam desuper transigendi vel componendi. Et *Const*. 97. dat facultatem exequendi omnia legata pia infra triennium non impleta, & ut Fabricæ applicentur poenæ pecuniariæ, in quibus condemnantur, qui alienarunt bona Ecclesiæ absque solennitatibus; Item fructus ex bonis alienatis ab occupatoribus male percepti.

8. Præsidens & Moderator hujus Collegii constitutus est à Sixto V. Cardinis Archi-Presbyter S. Petri, cui idem Pontifex concessit potestatem reformandi Officiales & Ministros, ac etiam cognoscendi causas, Judicemque deputandi. *Const*. 102. *Sixti V.*

9. Demum præter Ordinarios Officiales, qui partim Prælati, partim togati esse solent, ut sunt: Judex Ordinarius, Oeconomus generalis, Secretarius Congregationis, & Advocatus, instituit Clemens VIII. Congregationem Cardinalium tot, quot Pontifici videbuntur,

ur, quibus adjunxit quosdam Prælatos, bimirum Auditorem Cameræ, Thesau- rarium Generale, unum Auditorem Ro- ß, & unum Clericum Cameræ, aliosque Prælatos aliquot pro arbitrio Papæ. Hinc duo hoc tempore dicuntur esse in Curia Congregationes Fabricæ, una ma- or & Cardinalitia cum modo dictis Præ- latis, & huic Congregationis Generalis nomen attribuitur, & pro negotiorum exigentia, non statuto & certo die con- venire solet; Altera est minor & particu- laris constituta ex supradictis Officiali- bus, cujus caput esse solet Cardinalis antiquior Congregationis majoris, & fre- pentius haberi solet.

10. Exercet vero Congregatio hæc unus suum circa plurima: Primò exe- guntur dispositiones, quæ ad pias causas sunt factæ, ut suum fortiantur effectum applicando nonnullos fructus Fabricæ, quod opus loco aliorum operum, vel suffragiorum, quæ fieri debebant, po-estate Apostolica succedit.

11. Secundo: Ut exigat sibi que ap- plicet dispositiones ad incerta pia opera actas; Item legata pro certo quodam opere individuo, pro quo bona relicta non sufficient, facta. Tertio: Si Eccle-

Zz s ix,

sitæ, loca aut personæ, quarum favore dispositio facta est, ex instituto incapaces sint illorum Legatorum, puta si Capucini sint, aut Minores Observantes, aut Professi Societatis JESU eorumvè domus, tunc Fabrica dispositionem sibi applicat.

12. In utraque ergo Congregatione de duobus negotiorum generibus agitur, de contentiosis & œconomicis; Contentiosa habentur cum Defunctorum Hæreditibus aliisque ad quos pertinet, circa dispositionum piarum executionem; Et cum Legatariis, qui incapaces censentur Legatorum aut hæreditatum. Oeconomicia versantur circa directionem Fabricæ, circa salarya & rationes Ministrorum & operariorum, atque etiam circa debita expungenda.

13. Primum genus contentiosum hoc stylo & ordine in Urbe ejusque districtu tractatur: Causæ in prima instantia cognoscuntur in forma judiciaria more aliis judiciis consueto, per supradictum Judicem, & si forte is suspectus esset, deputatur aliquis ex Prælatis hujus Congregationis à Cardinali antiquiori; Idem etiam servatur in prima & ulteriori instantia, si causæ sint appellabiles; Si vero

appel-

appellationem non admittant, sed sint de jure executivæ, ventilantur coram Cardinali antiquiori, & si partes non acquiescant decisis in Congregatione particulari, deferuntur causæ ad Congregationem Cardinalitiam seu Generalem *De Luca Disc. 20. Rel. Rom. Cur.*

14. Nonnunquam etiam, si causæ sint graviores, committuntur illæ Rotæ Auditori, qui est de Congregatione, & quandoque alteri Auditori ejusdem Rotæ, per plures etiam instantias, & tunc, cum more causarum Rotalium disputatione, dicuntur quo ad modum causæ Rotales.

15. Atque ita procedit hæc Congregatio Fabricæ, non attendendo præceptum Testatoris, ne Fabrica se dispositioni suæ immisceat. Licet enim Rota ante hac deciderit, ejusmodi præceptum validum esse, & operativum, contrarium tamen determinavit hæc ipsa Congregatio, cuius Decretum Pontifex oraculo suo comprobavit. Contentiosa vero potissimum aguntur in hac Congregatione inter partes, quorum interest. & raro habentur cum sola Fabrica, facultates & privilegia, quibus gaudet ad instar Fisci. *De Luca l. c.*